

## Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

### 420

Vragen van het lid **Van Raan** (PvdD) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht dat INEOS via kindermarketing het draagvlak voor schaliegas probeert te vergroten* (ingezonden 16 augustus 2019).

Antwoord van Minister **Slob** (Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media), mede namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 18 oktober 2019).

#### Vraag 1

Kent u het bericht «The Daily Mile: INEOS gebruikt kinderen voor draagvlak schaliegas»?<sup>1</sup>

#### Antwoord 1

Ja.

#### Vraag 2

Kent u het bericht «*Fracking, the Daily Mile and INEOS*» op de website van de «National Education Union» (NEU), waarin de grootste Engelse onderwijsvakbond ernstig bezwaar maakt tegen de rol van het Britse chemiebedrijf INEOS (International Ethylene Oxyde Specialties) als sponsor van The Daily Mile?<sup>2</sup>

#### Antwoord 2

Ja.

#### Vraag 3

Kent u het recente onderzoek van R.W. Howarth, professor biochemie en ecosystemen aan Cornell University, naar de schadelijke effecten van schaliegas?<sup>3 4</sup>

<sup>1</sup> <https://fossielvrijonderwijs.nl/2019/07/22/the-daily-mile-ineos-gebruikt-schoolkinderen-voor-schaliegas/>

<sup>2</sup> <https://neu.org.uk/press-releases/fracking-daily-mile-and-ineos>

<sup>3</sup> <https://www.egu.eu/news/506/new-study-fracking-prompts-global-spike-in-atmospheric-methane/>

Antwoord 3

Ja.

Vraag 4

Erkent u de wetenschappelijke waarde van dit onderzoek?<sup>5</sup> Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Het is niet aan het kabinet om een oordeel te geven over de wetenschappelijke waarde van dit onderzoek.

Vraag 5

Onderschrijft u de conclusie uit dit onderzoek dat: «... *shale-gas production in North America over the past decade may have contributed more than half of all of the increased emissions from fossil fuels globally and approximately one-third of the total increased emissions from all sources globally over the past decade*»?<sup>6</sup> Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Het onderzoek laat zien dat de winning en het gebruik van fossiele brandstoffen heeft geleid tot een stijging van de emissies van CO<sub>2</sub> en methaan. Het laat ook zien de huidige wijze waarop schaliegas wordt gewonnen in Noord Amerika waarschijnlijk tot extra emissies heeft geleid.

Vraag 6

Onderschrijft u tevens dat: «... *in addition to contributing to climate change, methane emissions lead to increased ground-level ozone levels, with significant damage to public health and agriculture*»?<sup>7</sup> Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

De Minister van Economische Zaken en Klimaat heeft in het overleg met de Kamer over mijnbouw van 15 februari 2018 (Kamerstukken 32 849 en 33 529 nr. 126) aangegeven dat schaliegas in Nederland niet meer aan de orde zal zijn. Dat betekent dat de opsporing en winning van schaliegas in het gehele plangebied van de Structuurvisie Ondergrond beleidsmatig is uitgesloten, ook na de huidige kabinetsperiode. Dit staat ook zo vermeld in de structuurvisie die op 11 juni 2018, door de staatsecretaris van IenW, mede namens de Minister van Economische Zaken en Klimaat, aan de Tweede Kamer is aangeboden.

Vraag 7

Onderschrijft u de volgende stelling van de «National Education Union» (NEU): «... *INEOS holds multiple licences to frack for shale gas and, for the sake of the planet and particularly our children's futures, we need to move quickly away from a carbon economy*»? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Het kabinet werkt aan een duurzame energiehouding conform de (internationale) afspraken die we hierover gemaakt hebben. De stelling komt overeen met het beleid van het kabinet. Zolang onze energiehouding niet duurzaam is, zullen we nog gebruik moeten maken van fossiele energiebronnen.

Vraag 8

Onderschrijft u de volgende stelling van de NEU: «... *we are also concerned about the manufacture of plastics by INEOS; many of the children taught by our members are alarmed at the effect of plastics on marine life*»? Zo nee, waarom niet?

<sup>4</sup> <https://www.biogeosciences-discuss.net/bg-2019-131/bg-2019-131.pdf>

<sup>5</sup> <https://www.biogeosciences-discuss.net/bg-2019-131/bg-2019-131.pdf>

<sup>6</sup> <https://www.biogeosciences-discuss.net/bg-2019-131/bg-2019-131.pdf>

<sup>7</sup> <https://www.biogeosciences-discuss.net/bg-2019-131/bg-2019-131.pdf>

#### Antwoord 8

Plastic heeft ook in het verleden veel positiefs gebracht. Het is licht, sterk, flexibel en heeft als alternatieve grondstof in plaats van glas, beton en staal veel transport, energie en CO<sub>2</sub> bespaard. We gaan er als samenleving, als producent, retailer en consument, echter niet duurzaam mee om. We gebruiken onnodig veel verpakkingen, we gooien het teveel en achteloos weg zonder na te denken over mogelijkheden van niet-gebruik of hergebruik. Het beleid van de Staatssecretaris voor Infrastructuur en Milieu is er op gericht dit gedrag te veranderen. Enerzijds door te bevorderen dat het ontwerp van producten en verpakkingen beter wordt doordacht (ecodesign). Anderzijds door hergebruik te stimuleren en door te bevorderen dat plastics zoveel mogelijk worden ingezameld, hoogwaardig gesorteerd, gerecycled en opnieuw gebruikt in nieuwe producten. De Staatssecretaris van IenM doet dit samen met de meer dan 75 partijen die het Plastic Pact NL hebben ondertekend, maar ook in overleg met de verpakkende industrie in het kader van de Raamovereenkomst Verpakkingen en met partijen die plastics in de rivieren, havens en de zee terugdringen in het kader van diverse Green Deals, zoals die rond Schone Stranden, de Stroomgebieden, Visserij en de Scheepsafvalketen.

#### Vraag 9

Erkent u dat het nogal tegenstrijdig is als een in de kern prachtig initiatief om kinderen meer te laten bewegen gebruikt wordt om draagvlak te creëren voor bedrijven zoals INEOS, waarvan het winstmodel juist uitermate schadelijk uitpakt voor de toekomst van diezelfde kinderen? Zo nee, waarom niet?

#### Antwoord 9

INEOS is in Nederland geen sponsor van The Daily Mile. The Daily Mile wordt in Nederland niet gebruikt om bij kinderen draagvlak te creëren voor schaliegas en op alle gedrukte Nederlandse materialen is de naam INEOS dan ook niet aanwezig.

#### Vraag 10

Deelt u de mening dat ouders, kinderen, leraren en schoolbesturen duidelijk en proactief op de hoogte zouden moeten worden gebracht van de schadelijke activiteiten van de sponsor van The Daily Mile? Zo nee, waarom niet?

#### Antwoord 10

Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) is initiatiefnemer van The Daily Mile in Nederland. JOGG heeft het initiatief onafhankelijk vertaald naar de Nederlandse praktijk, daarom zie ik geen reden voor actie.

#### Vraag 11

Kunt van alle 372 deelnemende Nederlandse scholen aangeven in welke mate INEOS deze scholen verder nog voorziet in lesmateriaal, folders, excursies, posters, etc?

#### Antwoord 11

Bij The Daily Mile in Nederland wordt uitgegaan van samenwerking met partners en niet van sponsoring. The Daily Mile in Nederland houdt zich verre van reclame en/of ondersteuning voor commerciële doeleinden richting scholen of in de klas.

#### Vraag 12

Zijn u verder nog activiteiten bekend van INEOS in het Nederlandse onderwijs?

#### Antwoord 12

Die zijn mij niet bekend.

#### Vraag 13

Wat gaat u doen om deze schadelijke vorm van kindermarketing aan te pakken?

#### Antwoord 13

De vrijheid van onderwijs legt een grote verantwoordelijkheid voor de keuze van lesmateriaal en het verstrekken van evenwichtige informatie bij de leerkracht en de school. Bij vermoedens van schadelijke kindermarketing kunnen scholen gebruik maken van de richtlijnen uit het sponsorconvenant om deze te weren. Het sponsorconvenant benoemt expliciet dat scholen geen sponsorovereenkomsten moeten aangaan met bedrijven die negatieve effecten hebben op de ontwikkeling van kinderen.

#### Vraag 14

Welke mogelijkheden ziet u om het stimuleren van meer beweging door kinderen te laten plaatsvinden, zonder dat daarbij gebruikt wordt gemaakt van sponsoring door bedrijven die de toekomst van diezelfde kinderen om zeep helpen?

#### Antwoord 14

De mogelijkheden hiertoe zijn talrijk. Het krijgt nu onder andere vorm via JOGG, die zich inzet voor gezondere buurten en via de Gezonde School aanpak, waarbij scholen het vignet «Sport en Bewegen» kunnen aanvragen. In beide gevallen is er geen sprake van sponsoring.

#### Vraag 15

Welke mogelijkheden ziet u, eventueel in internationaal verband, om The Daily Mile voortaan vanuit overheidsbudgetten te financieren, zodat fossiele multinationals kunnen worden weggehouden uit onze scholen?

#### Antwoord 15

Een gezonde jeugd in een gezonde omgeving is een gedeelde maatschappelijke verantwoordelijkheid. In Nederland zetten JOGG en Gezonde School, dankzij publieke middelen, zich op een verantwoorde manier in voor het stimuleren van een gezonde levensstijl en een gezonde schoolomgeving.